

37289 ANDHRA PATRIKA DAILY.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౯
Vol. 19

చెన్న పట్టణము 1932-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 1-వ తేదీ శనివారము
(ఆంగీకరణసామన్యతరము ఆశ్వయుజమాస శుద్ధ ప్రథమ)
MADRAS, SATURDAY 1st OCTOBER 1932.

సంచిక ౧౫౩
No. 153

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్యును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదింపును.
నొప్పులు రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
తొలగించును.
చీమలను దుడ్డుగానే చెమట పట్టుట
గింపును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో
నొప్పుల వాడుకను చూడును.

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6-7, తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.
109, ప్రేమిరోడ్డు, భోధ్య - బొంబాయి.
మద్రాసు రాజధానికి ఏ శెంట్లు:-
ప్యాం అండు కో, 6 బందరుపేట, మద్రాసు.

REGISTERED No. 7

వారపత్రిక

సంవత్సర చందా 4 0 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ
చందాకు వసబుదను

సంవత్సరాదిసంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు 1 0 0

వారపత్రిక " 1 4 0

చందాదారులు కానివారికి 2 0 0

సంచికల సంపుటకు 2 పాలు

ఖర్చులు ప్రతి 1-కి 0 6 0

భార

సచిత్ర మాసపత్రిక

సంవత్సర చందా 6 0 0

అర్ధసంవత్సర చందా 3 0 0

విదేశపత్రిక 0 8 0

తేలుమందు
వెల సీసా 1 కి రు 0.8-0
వి. సి. సహా 0.13-0
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు
గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటువలన
విషము పెక్కురకంలో ప్రవేశించును. బాధ
నరములవలన పెద్దనరముదగ్గరనుండిగలదు
ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును బండపా
యవలన చేసిన, బాధ తగ్గును. ఈ దాహక
ము నశింపకుండు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటు గలిగి నీటివలన నుండును. చెడుకుం
డుటకుగాను రబ్బరుబిరడా గల సీసాలో
నుండు పోయబడినది. కుట్టినచోట, కొం
చెము ముందు పోసి, బాధ మాయ మ
గును. మందును గలిగియున్న, తాము
బాధపడక ఇతరులకు పుణ్యము గట్టుకొన.
వచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో,
బొంబాయి మద్రాసు

హిందూస్థాన్ కొ-ఆపరేటివ్ ఇన్సూరెన్సు
సొసైటీ లిమిటెడ్

వారి యభివృద్ధి
స్థాపితము 1907
వ్యాపార మొత్తములు.
1930-31 1931-32
రూ. 112 లక్షలు రూ. 115 లక్షలు రూ. 142 లక్షలు

ఈ గొప్ప యభివృద్ధికి గారణము మా నిరంతరములే; పాలసీవార్డు యెడల దయచే ప్రస
త్తింపబడును; భారతమున ఏ కెన్సీ పద్ధతులే యుగలకు ముఖ్యకారణములు.
ప్రకటన:- మాత్రసపద్ధతుల సేర్పాటు చేసియున్నాము.
1. శ్లోబండు పాలసీ - 59 సారపాముకు వీలైన పాలసీ పద్ధతులు.
2. ఎక్స్క్లూజివ్ ఎండ్ మెంట్లు
ప్రత్యేక సుగుణములు - అకస్మాత్తుగ సంభవించిన మరణములకు పాలసీ మొత్త
మునకు రెండింతలు చెల్లించుట; పహజముగ గడువొసంగునకాకము. గడువుతీరి పోయినకాదు
దాల పునరుద్ధరించుటకును, తక్షణమే క్లయింపు మొత్తముల బహిష్కరించుట మొదలగు నులభ్యమైన
పద్ధతులు గలవి.
పూర్తి వివరములకు క్రింది చిరునామాను వ్రాయుడు:-
బ్రాంచి మేనేజరు జనరల్ మేనేజరు
"హిందూస్థాన్ భవనము" తేక "హిందూస్థాన్ భవనములు"
107, ఆర్యనాయక్ పేట మద్రాసు. 6 ఎ, కార్యకేంద్ర పేట, కలకత్తా.

Regd. కంపెనీలసం. "Livercure"

పిల్లల సకలవిధములైన వ్యాధులకు
కడుపులో బల్ల, గడ్డ (Liver & Spleen)
మొదలగు వ్యాధులకు
వెంకటరమణయ్యగారి
చివ్వివంటివి
[T.M.] హెడ్డాఫీసు,
8 సాత్ర పేట, మైసూరు, మద్రాసు.
ఏ శెంట్లు:-
1. విప్లవ సి. హెచ్. సకలవారాయణ, 4. విప్లవ కార్యకర్త నరసింహము, జంకమ్
తెజవాడ మెడికల్ స్టోర్స్, తెజవాడ. పిల్ల, పల్లెటూరు.
2. ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్స్, విశాఖపట్నం. 5. మెదక్కు మద్రాస్ బిర్రు, బరంపురం.
3. విప్లవ సి. ఆదివారాయణ, శ్రీకా 6. మెదక్కు ప్యాపి అండ్ కో., తిరుత్తణి.
కుళము. 7. విప్లవ చెరుకుపల్లి శ్రీనివాసయ్య
ఆయుర్వేదదాక్టర్, తిరువతి.

అతిమేలై నల్లూజాగల్ సీమకములము
లకు స్పష్టమైనది. స్థాపితము 1898.
ఏకంసీ చబిల్ దాన్ అండ్ సన్
సీమకములముల నగల రకములు 4
1112, 1118 చెనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.
ఘనసారచందిని
సగ-అంటువ్యాధులకు, శ్రీమంతులనువ్యాధు
లకు శ్రేయమునుంది. మూత్రపుండులను వారియను
సీసా 1 కి రు. 1-4-0. అనుపానమునకు
చందిని అత్తర సీసా రు. 1-0-0. పోటీలే లేదు.
సి.సి.వి. అండు కో., ఆయుర్వేదసమాజం.
చె.సి.వి. నెల్లూరుజిల్లా. 3

ఆర్థరసాగునశాల,
ముక్త్యాల (కృష్ణా)
ఆయుర్వేదవ్యాధులకు
ఏమందు కాలవనము, చె
యెడల, నమస్కరముల మంది. వంగళు,
శేలూగు ఉచితము. 6
వేటూరి శంకరశాస్త్రి, ఎ. ఎం. ఎ. సి.
ఆయుర్వేదభూమి, భిమగిరి.

అత్యధునత కుష్ఠరోగనివారిణి
—నమూనా కంపెనీలను, ఇమిటేషను మందులను—చి మోసపోకుడు—

డాక్టరు యం. సుబ్బారెడ్డివారి
గ్యారంటీ మందులనే వాడండి, మీరు చిరకాలమునుండి
కని వినుచున్నదియు జగత్ప్రఖ్యాతి గాంచినదియు
మా రెడ్డి అండ్ కంపెనీయే.
ఈ రిజెప్టర్ ప్రేమకూర్చును గుర్తించినయెడల ఎక్కడెక్కడ మోస
పోకు! ఈమార్కు లేని క్యాట్టగులు, బంగిలు మాకంపెనీని కాకని
పావురంయెచ్చును.
అన్ని భావల క్యాట్టగులు ఉచితము.
డాక్టరు యం. సుబ్బారెడ్డి, యం. డి. అండ్ ఎస్. ఎస్.
వారి రెడ్డి అండ్ కో,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూ. గోదావరిజిల్లా.

షియల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
హెడ్డాఫీసు : ఢిల్లీ
యము : 18 మొదలు 60 సంవత్సరములు.
: రు. 5/8/-
: రు. 1/-
రిటైర్ మొత్తము రు. 800/- వరకు సోపంబగును.
ఆర్డర్ ఇచ్చి, ఏ శెంట్లు, మద్రాసు, మలబాక అంకెటును వని
వివరములను:-
కార్యకర్త.

స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్
అండ్ జెనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
(హెడ్డాఫీసు : మద్రాసు)
ఆక్స్ చిట్ ఫండ్
మా కలిసియున్నప్పుడు, సభ్యులయొక్క కోరికలనుసరించి క్రింది బ్రాంచి ఫండులు
లో చిట్ ఫండులను ప్రారంభించి క్రింది తెలుపబడిన తేదీలందు మొదటి ఆక్స్ జరుగును.
విజయనగరము 30 సెప్టెంబరు 1932
గుంటూరు (2 వ లాల్) 15 అక్టోబరు 1932
ఈ చిట్ ఫండులందు ఏ, బి, సి, డి, అండ్ ఈ, తరగతి బిక్రెట్టు రు. 2000,
1000, 500, 250, 125 లు వెలసరి చందాలుగ రు. 40, 20, 10, 5, 2.5 చొప్పున 50
మాసములలో చెల్లింపవగును.
పూర్తి వివరములకు ఆయా బ్రాంచి ఆఫీసులకు వ్రాయుడు.

దిగుమతిదార్లు, తయారుచేయువారలు
క్రిందివస్తువులలో వ్యాపారము చేయువారలు
గాల్ఫుబల్స్, బాల్స్, ఎనామల్, గాజు, మట్టి, పోర్సెలైన్ వగైరా, డిట్టి,
పిన్ హోండ్, పెట్రోమాక్సు, పెనాగ్, డిట్ హార్డ్ మాక్సిమ్, మాంటిల్
వగైరా వస్తువులు లాండన్, ప్రిమస్ వస్తువులు, థర్మాస్టాస్టులు, బస్ క్రీము ఫేజర్లు,
అల్లికరీగలు, మాటింగ్స్, బ్రష్లు, చామాయిన్ చర్మములు, సర్టికల్ టెన్సులు
లేలు, మరియుతరవస్తువులు వగైరా అన్నియు నష్టము చేయువారు.
ధరలాలిశాశోక వ్రాయుడు.
Wooma Churn Dey,
180-181, Old China Bazaar Street, CALCUTTA.
Phone:-1764 Cal. Tele:-Buckets Cal.

Legislative Council
of Common Sense
అధ్యక్షుని రూలింగు
స్వరాజ్యపత్రమువారికి మంచి తెలివి లేదు.
జస్తి నువత్తుమువారు కడు శీర్షులు.
స్వతంత్రపత్రమువారికి మంచి ధైర్యసాహసములు,
బరోసీయులు స్వతంత్రసాహసములు.
మనశ్శక్తి తగ్గినను, అలసటకును దుర్బలత్వమున
కును, హార్డుట్ ను సర్వీస్ కోను ఉపయోగించును.

Nervetone
Diabetic
Free from Sugar
for Diabetic People
కెమిస్టు లండన్ లోని డాక్టరు.
మరియు 4
రాజా డి. మానే అండు కో.,
బ్రాడ్వే, చిత్ పేట, చెంగళూరు పిట్టి.
మద్రాసు.

చున్నది. పత్రికా...

తముగ నడుగంట జేయ...

అడ్డకేటబడనల పదవిని నిర్వహించి,

బొంబాయి న్యాయవాదులలో కెల్ల నుప్ర

సిద్ధులగు బల్లూభాయి దేశాయిగారికి మరి

యొక పర్యాయము సంవత్సరశీతము,

10 వేలరూపాయల జరిమానాయు విధింప

బడినది. ఇట్టి దారుణ శిక్షల కవకాశ

మిచ్చుచే ఆర్డినెన్సు శాస్త్రవేత్తముగ చట్ట

మగుట ఎంత యనభ్యుమో యూహింప

వచ్చును. ఇట్టి వాతావరణము మధ్య

న మాధాన ము గురు రుట కెటుల

వీలగును? గాంధీమహాత్ముని వెంటనే

వదలిపెట్టకుండుటయగక, వారి కిటీవల

నొనగబడిన సంభాషణ సౌకర్యములు

గూడ తొలగింపబడెను. మహాత్ముని

అస్పృశ్యతానివారణము విషయమై

నిమ్నజాతులనుండియేమి, ఉన్నతజాతుల

నుండియేమి, రెండువేలకుబైగ ఉత్తర

ములు వచ్చెనట. వీనిని పరిశీలించి జవా

బిచ్చుటకు, ప్రభుత్వులు త్రువు నిరో

ధము గలిగించుచున్నది. మామూలు

ఖియదీలు ఎన్ని ఉత్తరములను వ్రాయ

వీలగునో, అన్ని ఉత్తరములనే మహా

త్ముడు వ్రాయగలడు. ఇతర విషయము

లలో గాకున్నను, అస్పృశ్యతానివార

ణము విషయము నయినను, పూనా

బడంబడిక కనుగుణముగ దేశములో నంచ

లనము జరుగుటకు, మహాత్ముడు ప్రోద్బ

లమొనగ వీలు లేకుండ జేయబడెను.

లండనులోని ఇండియా కన్సులియే

షనుసంఘమువారు వెన్స్టెంటునే గూడి,

గాంధీమహాత్ముని సంభాషణాదిసౌకర్యము

లను వెంటనే ఆపివైచుటవలన, ఎంత

నష్టముగలిగినో తమప్రకటనలో చెలిపిరి.

జయకరు గాంధీమహాత్ముల సంభాషణలు

ఫలప్రదమగు ననునాశను తొలగించినం

దుకు, వీరు అధికారులను నిరసించిరి.

గతవారము నహకారమున కనుకూల

మగువాతావరణమును కలిగించెననియు,

బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు గాంధీమహాత్ము

నితో సంప్రతించుటకు భారతీయులకు

సౌకర్యముల నొనగనివో, ఆశ లన్నియు

అడుగంటుననియు, వీరు చెలిపిరి. కాని,

హోరుగారు ఈవిషయమై అనుకూల

నిర్ణయము గావించెదరని తలంపజాలము.

లోధియను ప్రభువుగూడ ఇండియాసహా

యమంత్రిగ లేక, వీరిసానుమును బట్లగు

గారను కన్సల్టేషనుఖ్యుడు ఆక్రమించి

యుండుటచే, ఈవిషయమై ఎట్టి ఆశ

గలుగజాలదు. "గాంధీమహాత్ములకు

పూనాబడంబడిక గొప్పవిజయ మగుచు

న్నది. దీనియర్థ మేమి? వీరి జీవితకాల

మంతయు, హిందూదేశమునకు గాంధీ

గారు నిరపమాననాయకులుగ నుండురని

స్పష్టమగుచున్నదని, లండను స్పెక్టేటరు

ప్రతీక వ్రాసెను. దేశమునందు నిరుప

మానులగు నాయకుడు గాంధీమహాత్ముడే

యని, స్పెక్టేటరు ప్రతీక గ్రహించినది. పాల

కులుగూడ ఈసంగతి సంగీకరింపకతీరదు.

ఇట్టిస్థితిలో మహాత్మునితో తాము సమా

ధానపడుటకుగాని, ఇతరులు సమాధా

నముకొరకు యత్నించుటకుగాని, ప్రభు

త్వమువారు సౌకర్యములనొనగకపోవుట,

దూరదృష్టి నేమాత్రము సూచించదు.

వీరు తమ పద్ధతిని వెంటనే

మార్చునెడల, అమూల్యవకాశమును

జారవిడిచినవారగుదురు. పాలకు లెటుల

మెలగినను, మహాత్ముని జయంతివార

మున, ప్రజలు అస్పృశ్యతానివారణ

కును, కద్దరువ్యాప్తికిని, యావచ్ఛక్తిని

వినియోగింప నగత్యము కలదు. రేచటి

దినము మహాత్ముని జయంతివారము

ముగియును. ఆంగ్లసంవత్సరపరిగణనము

ఆంధ్రపత్రిక

1932 సం॥ అక్టోబరునెల 1-వ తేదీ

శనివారము

బ్రిటీషు ప్రభుత్వము:

హిందూదేశము

మొన్నటికొకప్పుడు జరిగిన బ్రిటీషు ప్రభుత్వము ఇతివచనములు హిందూదేశముగూర్చి గూడ ప్రచురించినవి, రూటరువార్తలు తెలుపుచున్నవి. వీరినిర్ణయ మెటులుండునో తెలియదు గాని, హిందూదేశవ్యవహారపరిష్కారమువిషయమై వారు తగినచర్యలన్నికొనుట లేదని, ఎంత వీలగుచున్నది. మహాత్ముని ప్రాయోగవేళలనుగ, నిమ్నజాతులకు సంబంధించినసాంఘికపరిష్కారములలోని భాగమును రద్దుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారుసంకల్పించుట ముదావహమయ్యెనుగాని, దీనికనంతరము దేశములో ప్రబలిిన సద్భావము నవకాశముగ గైకొని, ప్రభుత్వము వారు రాజ్యాంగసమన్వయ పరిష్కరించుటకు గూడ తగినచర్య దీనికొనవో, మేలుగపడంబడిది. అందుకు మారుగ, గాంధీమహాత్మునితో నాయకులసంభాషణలు జరుగ వీలులేకుండ నిరోధించబడుట వలన, రాజ్యాంగసమన్వయ త్వరలో పరిష్కారమగు ననునాశ అంతరించుచున్నది. రాజోవు సంకుచిత రాండులేబిలు సమావేశమునకు నియమింపబడు సభ్యుల నామములు కొన్ని ప్రకటించబడినవిగాని, రాముడు లేని రామాయణమువలె గాంధీమహాత్ముడు లేని రాండులేబిలు పరిష్కరింపబడునని తెలిసినవిషయమే. ఈ విషయము పాలకులకయినను తెలియనిది గాదు. దేశమునకు నిజమగు నాయకు లెవరో, ఎవ్వరి యాదేశమును ప్రజలు శిరసావహించునో, ఎవ్వరిపై అన్ని పక్షములవారికిని అన్నిసంఘములవారికిని నిజమగుగౌరవము గలదో, పూనా బడంబడిక సందర్భమున మరియొకపర్యాయము వెల్లడియ్యెను.

ఈ సంగతిని గమనించి, మహాత్ముని తదితర నాయకులను వెంటనే వదలిపెట్టి, నిర్బంధవిధానమును విరమించి వారితో సమాధానమును గుదుర్చుకొనుటకు పాలకులు సంకల్పించినవో, అనుకూల పరిష్కారము త్వరలో గుడిరెడిది.

తమ కత్తంత్రప్రియ మనుటకు నంది యము లేదు. హిందూసంఘము అస్పృశ్యతయను కళంకమును తొలగించికొనిన గాని, నిజమగుదార్శమును గాంచదు. రాజకీయవిభజనమును గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రహమధ్యముననుండియే సాధింపగలిగెను. ఉన్నతజాతి హిందువులు అస్పృశ్యతనుగూడ తొలగించి, హిందూసంఘమున హరిజనులు అంతర్భాగముగ నిలిచియుండునటుల ప్రేరేపించుట యవసరము. దీనితోపాటు మహాత్మున కత్తంత్రప్రియ మగు కద్దరుదీక్షను గూడ ప్రజలవలంబించువో, దారిద్ర్యనివారణకు తోడ్పడినవారగుదురు. ఈసందర్భమున నాయకమణి యగు పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారు నలుపుచున్న కృషి మిగుల క్లాపూహిత్రము. అస్పృశ్యతానివారణ గూర్చి యాచించుటకు నిన్నటిదినము బొంబాయిలో జరిగిన సభలో, అస్పృశ్యతానివారణసంఘ మేర్పరపబడెను. దీనికి వివిధరాష్ట్రములలో శాఖల నేర్పరప నిశ్చయింపబడెను. అక్కడనుండి ప్రచారము జరుపుటలను ఏర్పాటు చేయబడెను. భాషాభేదముగూడ అయిదువేలరూపాయల నిచ్చిరి. ఇంతవరకు డెబ్బదివేల రూపాయలు వాగ్దానము చేయబడెనని, అభ్యుత్థులగు మహాత్ముని చెలిపిరి.

శ్రీకృష్ణగారు సంకల్పించువో, ధనమున మాత్రము కొదవయుండదు. ఈతరున అన్ని రాష్ట్రములలోను అస్పృశ్యతానివారణకు దీక్షతో కృషి జరుగువో, మహాత్ముడు నలివినత్యాగమునకు సంపూర్ణ ఫలితము గలుగును. ఈకారణముచే, భారతీయులు త్వరలో అస్పృశ్యతానివారణమును పూర్తిగ కొనసాగించుట ధర్మమగును. దేశములో గలిగిన ప్రజాభిమాన సహకారముగ గైకొని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు గూడ ఉదార భావముతో మెలగునో, ఇండియా-ఇంగ్లండులసఖ్యము బలపడును. కాని పాలకులలో తాత్కాలికముగ గలిగినమార్పు ఇంతత్వరలో అరిపోయెనా యను సందేహము గలుగుచున్నది.

ఆర్డినెన్సుచట్టము:

సెలెక్టుకమిటీ

ఆర్డినెన్సుచట్టమును సెలెక్టుకమిటీ కంపుట కవకాశమిచ్చి, భారతశాసనసభ వారు తీరని యపఖ్యాతి పాలయిరి. సెలెక్టుకమిటీ కంపుట యన నర్థ మేమి? చట్టపు సూత్రమును శాసనసభ యంగీకరించినటులనే యగునుగద. అట్టితర, చట్టమునందు ఎంచదగినమార్పుల గావించుటకు వీలుండదు. భారతశాసనసభ ప్రస్తుతమున్న స్థితిలో ప్రభుత్వమువారు తమవంతమును సులభముగ సాగించు కొనవచ్చును. సెలెక్టుకమిటీలో చట్టమును నామమాత్రము గావించెడి మార్పులను తా మంగీకరింపజాల మని, హెయిగుగారు చెప్పినవిషయము గాంచిన, ఎంచదగిన మార్పులు జరుగుట యనంభవ మని, తెలుపనక్కర లేదు. ఇట్టి ఘోరచట్టమును ప్రజాభిప్రాయమున కంపుట కయినను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదు. ఇటుల జరుగునెడల, చట్టము తిరస్కరింపబడు నను భీతిని వినియోగింప నగత్యము కలదు. రేచటి దినము మహాత్ముని జయంతివారము ముగియును. ఆంగ్లసంవత్సరపరిగణనము

అయిదు, పలువురు హెయిగుగారి ప్రతిపాదనము వోటుకు రాకముందే సిద్ధాను విడచిపెట్టిరని, తెలియుచున్నది. అయిదువోటు లీచట్టముగూర్చి చర్చ జరిగినమాట నిజమే. అంతమాత్రముచే వోటింగు సమయమునకు ముందు వీరు వెడలిపోవుట పాడియగునా? ఓటింగే ప్రధానమయినపుడు, ఆసభయమునకు వీరు వెడలిపోవుట బాధ్యత నేమాత్రము తెలుపజాలదు. ఈ మాత్రము ఓటికలేని వారు, తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చుట మేలుగాని, సభయందు నిలచి యుండియు, ప్రజల శ్రేయమునకు హాని గలిగించుట, కృతఘ్నత తప్ప వేరుగాదు. నామినేటుకు సభ్యులను ప్రేరేపించి, ప్రజాప్రతినిధులలో కొందరును వీలదీసి, పాలకులు తమవంతము నెటుల నెరవేర్చుకొనగలరో విధింపబడుచున్నది. కాని ప్రసంగముల గావించినవారిలో, సత్యనిక సంఖ్యకులు చట్టమును పూర్తిగ ఖండించిరి. ఇట్టివారిలో నామినేటుకుసభ్యులు గూడ గలరు. పేర్లెన్నిక గనిన ప్రముఖులందరునుచట్టమును ఖండించిరి. జహంగీరు మున్షీగారు చట్టమును పూర్తిగ నిరసించిరి. దీనివలన ప్రభుత్వముపట్ల గౌరవము తొలగు ననిరి. కానికలతరపున జ్యోషీగారిచట్టము స్వేచ్ఛను మూలచేదము గావించిననిరి. కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలలో సానుభూతి బలమగుటకు, ఇట్టినిర్బంధము లధికముగ తోడ్పడుచున్న వని, వీరు చాటిరి. ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధప్రయోగమును విరమించి, నాయకులను వదలిపెట్టువో, ప్రజలతో సఖ్యపడుటకు వీలగుననిరి. మోక్షి దావూద్గారుగూడ ఇట్టిచట్టము అశాంతిని వ్యాపింపజేయుటకు మాత్రమే తోడ్పడు ననిరి. బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరనాయకులగు యాదవుగారు గూడ, ఇట్టి శాస్త్రచట్టమును గావించినవనరము లేదనియు, భావిశాసనసభలో నిట్టిచట్టముతో పనియుండదనియు, చెలిపిరి. ఆర్డినెన్సుచట్టము తనప్రయోజనము నెటుల సాధించుకొనజాలదో, రంగయ్యగారు రుజువుచేసిరి. పత్రికాశాసనము సక్రమాందోశము నెటుల నిరోధించునో, రంగయ్యగారు నిదర్శన పూర్వముగ చెలిపిరి. హోంమెంబరుగ హెయిగుగారి అంత్యోపన్యాసము, మిగుల కలుపుగనుండి, సమాధానమున నేమాత్రము సందునీయదయ్యెను. చట్టమును ప్రజాభిప్రాయమున కంపుట, ప్రభుత్వోద్దేశ్య మంతయు విఫలమగునని వీరనిరి. చట్టము రాజోపురాజ్యాంగవిధానమున కట్టుపడదని, వీరు చెలిపిరి గాని, తీవ్రనిర్బంధముల మధ్య నూతనసంస్కరణములనిర్మాణము సాధ్యపడదని, ఇది వరకే వెల్లడియ్యెను. సత్యాగ్రహోద్యమము సంతరింపజేసిన గాని, ప్రభుత్వమువారు తమధర్మమును నెరవేర్చజాలరని, హెయిగుగారు చెలిపిరి గాని, యాయుద్యమము బయలుదేరుట కేమికారణము గలదో వీరు గ్రహింపరయిరి. కారణమును తొలగించుటకు మారుగ, వీరు చిహ్నములను తొలగించుటవలన నెట్టి నష్టముగలదో యూహించుట సులభసాధ్యము. నిర్బంధప్రయోగము నిజమగు ప్రతీకయ గాదని, జాతీయపక్షము వారు చెలిపిరి, హెయిగుగారి రంగీకరించిరిగాని, వీరి కివాదము నచ్చలేదు. ప్రభుత్వమువారు రవలంబించెడిపద్ధతి నిర్బంధముగాదట. కానివో దీని నేమని పిలువవలెనో తెలియకున్నది. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానమును కాంగ్రెసుసభ గావించినందుకు హెయిగుగారు విచారించు

వేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యము

ఇట్టి స్వాతంత్ర్యము గావించబడుట కవసరముండెడిది గాదు. గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహము తమ విశ్వాసములలో నొకటి యని తెలిపినసంగతిని, హెయిగుగారు అభిప్రాయించిరి. కాని, దీనియర్థమేమి? మహాత్ముడు అహింసాప్రతీకీయ ద్వారా తన సంకల్పమును నెరవేర్చుకొనదలచిరని, అర్థమగును. ఈసత్యము మహాత్ముని ఉపవాసఫలముగ పూనాబడంబడిక గుదురుటవలన బాగుగ వెల్లడియ్యెను. గాంధీమహాత్మునివిశ్వాసము అసత్యమని ప్రపంచమునకు చాటి, వారి నోడింపవలయు నని, ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనినటుల, హెయిగుగారు చెలిపిరి. కాని, ప్రజల మనోభావములను అణచివైచుట కేనిర్బంధచట్టములును బనికీరావు. ప్రజలకోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు వెన్స్టెంటునే సఫలపరచియున్నచో, మహాత్ముని యుద్యమము జనించుట కవకాశముండెడిది గాదు. తాను స్వభావ సిద్ధముగ, సహకారాభిలాషి ననియు, గౌరవప్రదమగు సహకారము జనించుటకే తాను అసహాయమార్గమును ద్రోక్కుట తలస్థించుచున్నదనియు, మహాత్ముడు తెలియించుచుండ, హెయిగుగారు మహాత్ముని యుద్దేశ్యములను మరుగుపరచుట ఏమాత్రముగ నున్నది. సత్యాగ్రహ మంతరింపలేదనియు, దానిని నిర్మూలించుట కిట్టిచట్ట మవసరమనియు, హెయిగుగారు చెలిపిరి. రెండు ఆర్డినెన్సులు సత్యాగ్రహోద్యమమును నిర్మూలించజాలనివో, వానిపై నాధారపడుచట్టము దీనిని నిర్మూలించగలుగునని యూహించుట, విరుద్ధముగాదో అందుకుమారుగ ఇట్టిచట్టములు ప్రజలలో పెరిగిన అశాంతిని మరింతగ వ్యాపింపజేసి, పాలకుల పాలితుల మధ్య సఖ్యసమాధానావకాశములను తొలగించుట, అనుభవైకపేద్యము. ఇర్విను ప్రభువుగారు గూడ, ఆర్డినెన్సులవలన దేశమునందు ఎడారి ఏర్పడెనుగాని, అభివృద్ధిగలుగలేదనియు, ఇట్టిచట్టాలిరమును నివారించుటకు తాము గాంధీమహాత్మునితో ఒడంబడికజేసికొంటి మనియు, ఇంగ్లండులో కొంతకాలము క్రిందలనుపన్వనించుచుండిరి. ఇట్టి ఎడారిని నిలిపియుంచవలయు ననిన, ఆర్డినెన్సుచట్ట మక్కరకువచ్చును గాని, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయు ననిన మాత్రము, ఇది బాత్తుగ నుపకరింపదని, స్పష్టమగుచున్నది. సెలెక్టుకమిటీలో నయినను ఫలప్రదమగు మార్పుల గావించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరని, హెయిగుగారి ప్రసంగము తెలుపుచున్నది. హెయిగుగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటు జేసినవారిలో, ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులును, మహాత్ముడీయ సభ్యులును మాత్రమే కనిపించుచున్నారు. ప్రతికూలముగ వోటుజేసినవారిలో ప్రజాప్రతినిధుల నామములు గనిపించును. దీనిని బట్టి దేశాభిప్రాయ మెటు లున్నదో గ్రహింపవచ్చును. ఈచట్టము రాతెటు చట్టముకన్న ఘోరముగ నున్నదను సభిప్రాయము అతిశయోక్తి గానేరదు. రాజ్యాంగసంస్కరణములు నిర్బంధపడనున్న సమయమున ఇట్టి చట్టము నిర్మితమగుటవలన, ప్రజలు నూతనసంస్కరణములపట్ల సుముఖతపాపెడి యవకాశము పూర్తిగ తొలగుచున్నది.

వేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యము

శక్తిని కోల్పోయినను, హిందూదేశాభివృద్ధిపై మగ్గుమై యున్నదనుటకు సందియము లేదు. బిసెంటుగారి తండ్రి ఆంగ్లదేశీయుడు. తల్లి ఐరిషుదేశీయురాలు. బిసెంటుగారికి ఉభయజాతుల సద్గుణము లలవడినవి. ఆమె స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము చిన్ననాటినుండియు వ్యాపించియుండెను. ఈమెకాలము నా సీతురాలుగనుండి, కైమతమును విమర్శించుటలో, అనవప్రజ్ఞను జూపి, చార్లెస్ బ్రాడ్లగా విశేషముగ తోడ్పడెను. పిమ్మట మాడము బ్లావట్ స్కీగారి శిష్యురాలై, దివ్యజ్ఞానసమాజములో చేరినపిమ్మట గూడ, తత్సమాజాభివృద్ధికి సంకేతకృషి నలిపియుండెను. ఆమె నిరుపమానవక్తృత్వమును, కార్యదీక్షయు, ఆమె ఏయుద్యమమును చేపట్టినను, దాని విజయమునకు తోడ్పడుచుండెను. 1893 సంవత్సరమున, బిసెంటుగారుహిందూదేశమునకు వచ్చినపిమ్మట, దివ్యజ్ఞానసమాజావృద్ధిపథమునకై పాటుపడుటయగక, కాశీనగరమున సెంట్రలు హిందూకళాశాలను స్థాపించి, విద్యావ్యాప్తికి విశేషకృషి నలిపెను. మహాత్మునిము.

బిసెంటుగారు హిందూసంఘమున ప్రవేశించి, హోంరూలు యుద్యమమును చేపట్టినపిమ్మట, హిందూదేశస్వరాజ్యోద్యమమునకు నూతన ప్రైతన్యము గలిగెను. బిసెంటుగారు కాంగ్రెసులో మితవాదులకును జాతీయవాదులకును ఐకమత్యము కలిగించి, సంయుక్తకాంగ్రెసు సమావేశమునకు తోడ్పడిరి. ఈమె నలిపిన సేవసంఘముగ, ఈమె కాంగ్రెసు అభ్యుత్థురాలయ్యెను. మహాత్ముని అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయినపిమ్మట, అభిప్రాయభేదముచే బిసెంటుగారు కాంగ్రెసులో సంతక పాల్గొనకున్నను, ఆమె హిందూదేశమునకు నలిపిన సేవ సేవరును మరవజాలరు. విదేశీయురాలయ్యి, హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమునకై యీమె నలిపిన నిరంతరకృషిని మరచుట దుస్సాధ్యము. ఈమెకు పరమేశ్వరుడు నిండు ఆరోగ్యమును, ధైర్యమువ్యమును ప్రసాదించునాక!

పంగ దేశము: సంస్కరణనిరాకరణము

భారతశాసనసభలో మార్గము అను యూరపియను సభ్యుడు పంగదేశమును నూతన సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టుగూడదని, తెలిపెను. ఇట్టి యభిప్రాయమునే మిల్లరుగారు స్టేటుకొనిలుసభలో చెలిపిరి. కలకత్తాలో జరిగిన దార్జన్స్ మును నిరసించుచు, మిల్లరుగారు పంగదేశమునకు సంస్కరణముల నొనగగూడదని స్పష్టపరచిరి. కాని, ఇట్టి ప్రతీకీయ, మిల్లరుగారియుద్దేశ్యమును నెరవేర్చునా, లేక అశాంతిని మరింత పెంపుజేయునా యనుప్రశ్న గలదు. అహింసావాదులను కారాగృహములందుంచి, వారితోడ్పాటును మిల్లరుగారు కోరుటలో స్వార్థస్యము కనుపించదు. నలిపినవారు చెలిపినటుల, అధికసంఖ్యకు లిట్టిదాక్షిణ్యప్రతీక్రియలను నిరసించుచునేయున్నారు. ఇట్టిచర్యల కవకాశము లేకుండజేయుటకు ప్రజలకు స్వపరిపాలన మొనగి, వారిలో సంతృప్తిని బుట్టించుటయే అనుకూల మార్గము. రెండులేబిలు సమావేశమునకు యూరపియను ప్రతినిధిగ బోయి వచ్చిన బెంథాలుగారు బెంగాలురాష్ట్రమున సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టుగూడదని వాదించుచు, ముచ్చటించిరి.

பெறு.

